

DOCTORUL GHEORGHE BÂRLEA, PE BARICADELE INTERESULUI NAȚIONAL

Alexandru ROTARU¹, Horațiu ROTARU²

dr.horatiu.rotar@gmail.com

ABSTRACT: Dr. Bârlea was the first collaborator of Professor Bilașcu after his arrival in Cluj, in 1919, for the foundation of Dental Education within the Romanian University of this city. Although he studied Medicine in Budapest, he remained attached to the idea of belonging to the Romanian nation. In the name of this idea, he worked continuously for the implementation of the Dentistry Discipline in the medical academic education, in his country.

He fought for the sanitation of the dental sanitary network invaded by the unprofessional people who parasited and threatened the health of the population.

He died at a young age, facing the unprofessionalism and injustice installed in the Romanian dental sanitary network.

KEYWORDS: Gheorghe Bârlea, history of medicine, dentistry

Doctorul Gheorghe Bârlea a fost primul colaborator și asistent universitar principal al Profesorului Dr. Gheorghe Bilașcu, fondatorul Învățământului Universitar Stomatologic din Cluj și din România. [1]

În 1919 când Consiliul Dirigent de la Sibiu l-a solicitat pe Dr. Bilașcu să sprijine, alături de alții, înființarea învățământului medical, în cadrul Universității Românești din Cluj, el, Profesorul a decis să-și ia alături pe Dr. Gheorghe Bârlea pe care l-a cunoscut și chiar l-a susținut când și-a făcut studiile la Facultatea de Medicină din Budapesta și apoi specializarea la Serviciul Stomatologic condus de Dr. Gheorghe Bilașcu, al Policlinicii Rothman. [2]

În toată acea perioadă de timp, fiind și compatrioți, ambii din zona Sighetului, între ei s-au stabilit relații foarte apropiate și ambii simțeau aceleași apăsări ale stăpânirii maghiare. O apăsare derivată mai ales din

¹ Prof. dr. Catedra de Chirurgie Orală și Maxilo-Facială, Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” Cluj-Napoca; membru al Filialei CRIFST – Cluj-Napoca.

² Conf. dr. Catedra de Chirurgie Orală și Maxilo-Facială, Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” Cluj-Napoca; membru al Filialei CRIFST – Cluj-Napoca.

Legea lui Appony, concepută pentru deznaționalizarea națiunilor transleithane, între care, în primul rând, a românilor.

Dar cine a fost Gheorghe Bârlea și cum a ajuns el să lupte pe baricadele interesului național? El a fost fiul unui preot greco-catolic din Berbești, Maramureș.

S-a născut în anul 1885, tatăl său, Petru, fiind la acea dată preot paroh în localitatea Berbești, ajuns apoi protopop de Mara, jud. Maramureș. Mama sa, Elena, născută Man de Șacu se trăgea dintr-o veche familie de intelectuali.

Cum în familia sa preoția era o profesie tradițională și el a dorit să urmeze această tradiție, dar i-a fost refuzată înscrierea la Seminarul Greco-Catolic din Gherla, deoarece acolo mai avea un frate care era deja în anul IV. [3] [4]

Deoarece profilul său era unul umanist, după terminarea liceului din Oradea, s-a înscris, în 1903 la Facultatea de Medicină din Budapesta, ale cărei cursuri le-a urmat și compatriotul său Gheorghe Bilașcu, cel care devenise cunoscut în metropola maghiară, nu numai prin performanțele sale profesionale remarcabile, dar și prin solidaritatea față de problemele studenților români de acolo și nu numai ale lor. Luându-l ca reper pe Dr. Bilașcu, Gheorghe Bârlea pe lângă faptul că și-a pregătit asiduu profesia, ca student, a participat efectiv și la viața culturală și desigur, la obiectivele Societății „Petru Maior” a studenților români din capitala ungară. O societate culturală care, ca idee, prindea contur sub zorii unei noi epoci românești și care, între altele, se opunea Legii Appony [5]. Lege care reprezenta o gravă amenințare pentru români și de care tinerimea română aflată la studii în metropola maghiară, își dădea seama.

În anul 1908 Gheorghe Bârlea și-a finalizat studiile universitare obținând diploma de Doctor în Medicină.

Urmând traseul profesional al distinsului său coleg și suținător s-a înscris la specializarea în Stomatologie și a devenit astfel un apreciat elev timp de cinci ani, al Clinicii Dentistice de pe lângă Policlinica amintită.

Și în timpul specializării el și-a menținut legătura cu Societatea „Petru Maior”, păstrându-și interesul pentru emanciparea românilor prin cultură, cu efect asupra conservării identității naționale. Astfel se explică și prezența lui în 29 mai 1912 la Alba Iulia, alături de cei cinci mii de români care protestau împotriva înființării Episcopiei Greco-Catolice de limbă maghiară, de la Hajdudorog, de lângă Satu Mare. Episcopie prin intermediul căreia

și a altora similare ei, urma să fie pusă în aplicare apriga Lege Appony. O lege de maghiarizare forțată care dădea Statului Maghiar măsura celui mai reacționar stat european din vremea aceea. [6]

În sprijinul idealurilor naționale, între anii 1905–1914 Gheorghe Bârlea s-a mobilizat de fiecare dată când trebuia să susțină candidații locali români în Parlamentul de la Budapesta. Atunci, se întorcea în Maramureșul natal, pentru a explica conaționalilor de acolo, necesitatea susținerii candidaților români în Parlament și pericolul acceptării mituirilor electorale la care se lăsau expuși țărani români, cerându-li-se în schimb să voteze în favoarea candidaților maghiari.

După terminarea specializării, Dr. Bârlea s-a întors la Sighetul Marmației cu un vast bagaj de cunoștințe de specialitate care i-a permis să-și deschidă un cabinet privat, fără însă a întrerupe legăturile profesionale și culturale pe care le avea în metropola maghiară. [7]

La noul loc de muncă a dezvoltat o activitate performantă care într-o perioadă scurtă de timp l-a făcut cunoscut și apreciat pe o arie foarte extinsă a Maramureșului. Dar în scurtă vreme, istoria continentului avea să ia o turnură dramatică pentru unii și norocoasă pentru alții. Este vorba de asupritori și asupriți. Au început pregătirile pentru cea mai mare conflagrație pe care a cunoscut-o Europa până atunci.

În timpul războiului a fost mobilizat în armata maghiară și a trebuit să lupte împotriva sentimentelor și convingerilor sale. Întors de pe frontul din Galiția, a fost arestat în capitala maghiară și condamnat la moarte de către trupele sovietice ale lui Bella Kun, care îi cunoșteau antecedentele și sentimentele patriotice. Evadând, a scăpat ca prin minune, după ce, prin numeroase peripeții, a ajuns la linia de front a trupelor române care operau pe Tisa. Intrând pe teritoriul eliberat s-a întors în ținutul natal al Maramureșului unde a participat cu toate puterile la pregătirea conaționalilor pentru Marea Unire. Astfel, împreună cu alți patrioți, a răspuns la chemarea lui Ilie Lazăr, pe atunci încă student la Drept, pentru organizarea Gărzii Naționale și a Sfatului Sătești din Maramureș, ce urmau să participe la Marea Adunare a românilor transilvăneni de la Alba Iulia din 1918. Doctorul Gheorghe Bârlea însuși a fost delegat cu credențional la acel măreț eveniment istoric, alături de Dr. Vasile Chindriș, Ilie Filip, Văsălie Mich, Mihail Dan, etc. fiecare dintre ei reprezentând o zonă sau un cerc electoral maramureșan. De asemenea, fiecare dintre ei, a fost împuternicit a contribui cu votul lui la decderea

sortii viitoare a neamului românesc din Transilvania, Ungaria și Banatul timișan. [7]

Judecând după faptele pe care le-a realizat dr. Gheorghe Bârlea se poate susține cu suficient temei că nimic din ceea ce a realizat, atât profesional cât și para-profesional, nu poate fi despărțit de interesul național. Toate realizările sale în aceste domenii au fost de anvergură națională și cu atât mai importante cu cât, pentru a le obține, a trebuit să depășească bariade care pentru mulți alții au fost insurmontabile. Talentul său în privința argumentației, carisma și modul de inter-relaționare, au fost definatorii în obținerea rezultatelor sale organizatorice.

Maestrul său de la Budapesta, Dr. Bilașcu, cunoscându-i forța de muncă și determinarea, aptitudinile profesionale și organizatorice, l-a luat alături atunci când a decis să răspundă Consiliului Dirigent de la Sibiu pentru a veni la Cluj, alături de personalități celebre, cu scopul de a pune bazele Învățământului Stomatologic Românesc.

Răspunzând afirmativ acelei invitații, cei doi și-au asumat minimum trei deziderate de interes național major:

- punerea bazei învățământului stomatologic de nivel universitar în cadrul Facultății de Medicină a noii Universități a Daciei Superioare din Cluj, ceea ce lipsea în România la acea dată;

- asigurarea asistenței sanitare stomatologice a Statului Român în noile sale frontiere, cu **medici specializați la noi, în România;**

- asanarea rețelei sanitare de practicienii dentiști diletanți, șarlatani și escroci care după război veneau la noi din toate direcțiile, profitând de inconsistența legilor noastre și de corupția la toate nivelurile, tocmai a celor care erau meniți să stăvilească pericolele ce amenințau sănătatea populației.⁸

Pentru realizarea primului obiectiv, cel al școlii superioare de stomatologie, Dr. Bârlea a lucrat încă din primele momente, după eliberare, preluând de la unguri modesta bază materială ce exista în cadrul Ambulatorului Dentistic ce servea ca unitate de asistență de specialitate și bază de învățământ facultativ în cadrul Facultății maghiare de Medicină. Facultate existentă în componența Universității maghiare „Francisc Josif” (Ferencz Jozsef) din Cluj.

Pentru același obiectiv al fondării învățământului stomatologic, alături de maestrul său, a pus la punct un program didactic echivalent celui din țările de avangardă în materie, ale Europei și care, atunci, erau puține la număr. Iar Clujul, și prin acesta România, a fost așezat printre ele.

A fost însă dificil de obținut încrederea autorităților în acest program temerar care cerea și investiții pe măsură. Dificultatea rezida din înțelegerea eronată a termenilor de Stomatologie și de Dentistică. Doi termeni care pentru toată lumea însemnau unul și același lucru, deși diferența între ei este considerabilă. Și în zilele noastre mai persistă această confuzie în mentalul colectiv, ba chiar și a multor medici. Oare câți cunosc faptul că Dentistica este doar o parte a Stomatologiei, așa cum gura, incluzând desigur și dinții, este doar o parte a aparatului digestiv? Parte care evident, pe lângă altele, este implicată în funcția digestivă. Dar pentru această funcție a cavității bucale participă pe lângă dinți, tot ceea ce este în gură și în jurul ei – obraz, limbă, glande salivare și toate structurile anatomice și fiziologice care o alcătuiesc. Nu se înțelegea că toate acestea, multe, câte sunt pe lângă dinți, generează o patologie corelativă extrem de diversă ce definește conținutul termenilor de Stomatologie. Specialitate de care, evident, se ocupă medicul stomatolog și nu dentistul.

Trebuie acceptat faptul că diferența dintre medicul stomatolog și dentist este similară cu cea dintre optician și oftalmolog sau cu cea dintre medicul ortoped și tehnicianul care confecționează aparate ortopedice ori aplică aparatele gipsate.

Prin urmare, când se vorbește despre dentiști, se are în vedere o arie anatomo-fiziologică și patologică limitată la dinte, deși în realitate și aceasta este mai extinsă, iar când se vorbește de Stomatologie, se are în vedere o arie morfologică funcțională și patologică mult mai largă care implică toate componentele anatomice și funcționale amintite mai sus, între care desigur și dinții.

Profesorul Bilașcu și colaboratorul său Gheorghe Bârlea, despre care vorbim, au venit la Cluj să fondeze *Învățământul Superior Stomatologic și nu dentistic*. Înțelegerea corectă a termenilor și extensiei lor semantice determină și dimensiunea investiției profesionale și materiale.

Pentru a schimba mentalul colectiv în privința celor doi termeni ce determină nivelul și calitatea actului medical, ca și adresabilitatea populației la asistența sanitară de specialitate, trebuiau creați medici cu cunoștințe de nivel academic, în această ramură a medicinei.

Necesitățile pentru o asemenea școală le-au înțeles marile spirite fondatoare ale Universității Românești a Daciei Superioare de la Cluj care în pofida dorinței lor, a trebuit să se lupte nu numai cu vitregiile și dificultățile economice post-belice, dar și cu lipsa de înțelegere și cu

corupția autorităților. Autorități care, pe de-o parte, nu înțelegeau extensia specialității, iar pe de altă parte, își urmăreau interesele proprii.

Nu vom insista asupra realizării bazei materiale de învățământ și nici asupra celei clinice, precum și nici asupra rolului dr. Bârlea în pregătirea medicilor și specializarea lor în Stomatologie, necesari rețelei sanitare naționale. Nu acesta este obiectivul principal al temei. Dar vom zăbovi cât de cât în sublinierea unor episoade din lupta sa cu dificultăți pe care nu și le-a imaginat atunci când și-a propus să asigure calitatea actului medical stomatologic destinat populației românești, în noile sale frontiere.

Pentru a înțelege contextul istoric al proiectelor sale, trebuie amintit faptul că după război, odată cu migrația populației țării noastre dintr-o zonă sau provincie în alta, în amestecul inerent a tot felul de oameni, de diverse ocupații, țara a devenit o masă de oameni interesați doar de condiția lor socială. Lipsa unor legi unitare pe întregul teritoriu și nici măcar a aplicarea riguroasă a celor existente, a favorizat proliferarea diletanților, șarlatanilor, escrocilor care la noi, mai mult decât în țările vecine, și-au găsit un teren atractiv, profitabil. Aceștia erau și cei care știau să co-intereseze pe cei care formulau legi și decizii care să-i avantajeze. Stomatologia a fost terenul medical în care ei și-au căutat și și-au găsit cel mai ușor împlinirea, fără remușcări privind periclitarea gravă a sănătății populației.

La începutul secolului XX, în țara noastră erau doar câțiva medici specializați în Stomatologie. În Vechiul Regat se vorbea doar de 7 – 10 medici și ei concentrați în marile orașe. În rest erau dentiști cu studii de nivel de colegiu, fără o bază medicală de studii sau cu una sumară, a căror diplomă obținută în Occident, dădea drept de practică a Dentisticii, doar pentru Orient și nu în țările care le-a eliberat-o, cu sau fără studii. Multe dintre aceste diplome erau obținute doar prin plata unei sume de bani, chiar și prin poștă.

Erau apoi tehnicieni dentari, numiți și mecanicieni, cu sau fără școală, instruiți la locul de muncă a unui așa-zis maestru.

În sfârșit, erau așa-zii practicieni dentiști, proveniți din rândul bărbierilor, dansatorilor de varieturi, chelnerilor, fierarilor, tinichigiilor sau chiar analfabeți care practicau Dentistica. În noile condiții istorice, toți aceștia prezentau acte de justificare a studiilor și practicii dentare, iar populația neinstruită se dădea pe mâna lor, punând semnul egalității între ei și medici, fiind numiți cu toții dentiști.

În niciuna din țările vecine nu se recunoșteau cu atâta ușurință și superficialitate documentele profesionale și dreptul de practică a dentisticii, ca la noi. Datorită acestui fapt, țara noastră a devenit foarte atractivă pentru toți aceștia, care înregistrau venituri economice considerabile. În plus, ei găseau formule și funcționari, inclusiv la nivelul ministerelor care le îngăduiau evaziuni fiscale uriașe, întreaga povară fiscală rămânând pe cei câțiva români cinstiți.

Erorile profesionale dezastruoase s-au înmulțit alarmant, de la infecții severe, transmiterea de boli infecto-contagioase, până la accidente letale. Însuși Profesorul Bilașcu a fost solicitat pentru elucidarea unui astfel de caz [9].

Cu toți acești diletanți, cu legile strâmbe și părtinitoare sau interpretări arbitrare, avea să se confrunte dr. Gheorghe Bârlea în toată viața sa activă.

Legea Felix din 1910, apoi Legea Mârzescu din 1923 care stipulau că doar Doctorii în Medicină au dreptul să practice Dentistica, erau interpretate în funcție de interesele celor care controlau această practică.

Date fiind aceste condiții, se impunea ca întregul sistem care periclita grav sănătatea populației, să fie curățat și asanat atât profesional cât și legislativ. În principal, pentru atingerea acestui scop, medicii s-au organizat în Asociația Doctorilor în Medicină Stomatologi, în a cărei conducere, Dr. Bârlea a avut un rol deosebit de important, până la căderea sa pe meterezele acestei lupte.

După reîntregirea teritoriului țării noastre, medicii stomatologi din toate provinciile, puțini câți erau la început, s-au adunat într-o Asociație ce avea menirea de a semnaliza dezordinea și neregulile crase care stăpâneau asistența stomatologică a populației, după ce aceasta a fost invadată de categoriile de practicieni amintite.

S-au ținut congrese naționale anuale la București, Cluj, Cernăuți, Timișoara sau Iași, în care s-au stabilit normele de practicare, în funcție de gradul de calificare: medici, dentiști sau chirurși dentari, tehnicieni sau practicieni calificați în atelierele tehnice și în sfârșit, cei care lucrau empiric, ilegal, amatoricește, inclusiv analfabeți ce se intitului dentiști.

Din partea Asociației s-au făcut demersuri prin petiții, memorii și moțiuni la toate instituțiile Statului, până și la Parlament, pentru a legitima practicarea Dentisticii.

În împrejurările respective era imperios necesară emiterea unei legi de clasare sau ierarhizare în grupe de practicieni, pentru a nu pune medicii la același nivel cu analfabeții și practicienii ilegali.

Dr. Gheorghe Bârlea a avut un rol important și s-a implicat cu toată priceperea și puterile lui în formularea și expunerea intereselor Asociației către forurile decidente. Aproape de fiecare dată eforturile lui erau zădărnice de indiferența sau corupția celor aflați la conducerea Ministerului Sănătății, în special a Consiliului Sanitar Superior care erau influențați de cei ce practicau Dentistica înafara regulilor stabilite în diverse congrese de specialitate și în memoriile înaintate conducerii ministerului.

La început, Asociația din al cărei conducere făcea parte Dr. Gheorghe Bârlea, s-a constituit sub numele de „Asociația Doctorilor în Medicină Dentiști”. O denumire derivată mai mult din inerția terminologiei decât din conținutul preocupărilor profesionale ale membrilor săi. Sub această egidă a fost organizat primul congres care s-a ținut la București, în 1921, pentru care a lucrat intens Dr. Gheorghe Bârlea și care a avut ca temă principală clasarea pe grupe a diverșilor practicieni ai Dentisticii. Sub presiunea acestui congres a fost elaborată Legea Mârzescu care însă a avut neajunsuri ce lăsau loc la fraude privind clasarea dreptului de practică dentară.

Apoi, în Congresul de la Cluj, din 1923, al Asociației, Dr. Bârlea a propus schimbarea denumirii Asociației din cea a „Doctorilor în Medicină Dentiști” în „Asociația Doctorilor în Medicină Stomatologi”. Aceasta, pentru a da dimensiunea corectă a extensiei profesionale, Congresul a acceptat propunerea doctorului Bârlea iar de la acel moment, toate activitățile au fost organizate sub egida acesteia. [10]

În același an (1923) Dr. Bârlea a fost delegat de Asociație la Congresul Medicilor Stomatologi de la Cernăuți care s-a ținut în succesiune cu cel al medicilor de alte specialități. Prezența lui Gheorghe Bârlea la acel congres era determinată de necesitatea de a aduce la cunoștința ministrului Mârzescu, prezent la cele două evenimente, neregulile care domină sistemul sanitar stomatologic și minusurile legii semnate de dânsul. Dr. Bârlea, prezent și el la Congresul Medicilor de alte specialități a cerut și obținut sprijinul acelui for, în fața ministrului. Astfel, s-a obținut un prim succes în demersurile pentru purificarea asistenței sanitare stomatologice în sensul revizuirii legii dreptului de practicare a Dentisticii. Dar acest succes a fost doar pe hârtie, deoarece până la a fi pusă în aplicare acea revizuire, au fost necesare zbateri ce au depășit orice așteptări. [11]

Pentru a fi mai aproape de forurile decidente, Șeful de Lucrări Dr. Gheorghe Bârlea, în acord cu maestrul său Profesorul Dr. Gheorghe Bilașcu de la Cluj, în numele interesului național, a acceptat sacrificiul de a renunța

la cariera didactică iar în 1924, s-a mutat la București, în ideea că, de acolo, va putea mai bine influența deciziile privitoare la statutul practicienilor Dentisticii. [12] A renunțat a se mai angaja în învățământ, deoarece interesul național privind purificarea specialității căreia i s-a dedicat, îi cerea un sacrificiu mare de timp, iar acesta ar fi fost în dauna calității activității didactice. Și-a continuat însă profesional activitatea de medic în sistemul privat, bucurându-se de o înaltă apreciere, cabinetul său fiind frecventat de către cele mai mari demnități ale Statului.

Nu se poate trece peste observația faptului că și-a abandonat idealul propriu renunțând la statutul și la perspectiva sa academică pentru a se dedica idealului comun al milioanele de români cărora le era periclitată sănătatea de către intruși în specialitatea medicală stomatologică.

Datorită multor zbateri a conducerii Asociației și în numele ei, Prof. Dr. Gheorghe Bilașcu – Președinte, docentul Dr. D.D. Niculescu – Vice-Președinte și Șeful de Lucrări Dr. Gheorghe Bârlea – Secretar general, s-a obținut Legea Revizuirii dreptului de practică a Dentisticii și a clasării practicienilor acesteia. Punerea în practică a acestei clasificări a fost însă un calvar pentru Asociație și în deosebi pentru Dr. Gheorghe Bârlea. Pentru aceasta, s-au constituit la București, Iași și Cluj, comisii de examinare a practicienilor. În componența comisiei de la București au intrat membrii propuși pe sprânceană de către Consiliul Sanitar Superior și nu așa cum a cerut Asociația. Șeful comisiei a fost o mare personalitate a învățământului medical, genial chiar, prin realizările sale profesionale. Dar în mod inexplicabil, de această dată, a lăsat să se petreacă compromisuri inimaginabile, deși doar cu patru ani înainte, în calitatea sa de Decan al Facultății de Medicină, la deschiderea anului universitar, criticase sever corupția evidentă din acest domeniu, subliniind modul defectuos și chiar condamnat în care este practică Dentistica. Această Comisie a admis candidați care s-au folosit de acte false sau de complezență, deși a fost avertizată asupra acestui fapt, prin acte oficiale.

Pentru a realiza dimensiunea fraudelor din această Comisie este suficient să se menționeze faptul că în timp ce comisiile de la Cluj și Iași, din câte patru candidați au fost respinși trei, la București, din 2000 au fost respinși doar 3 sau 4 candidați, între cei admiși fiind și analfabeți. [13]

Este evident faptul că Asociația nu putea admite fraude de o asemenea anvergură, comise cu complicitatea Consiliului Sanitar Superior. În consecință, s-au făcut presiuni la Ministerul Sănătății pentru publicarea

admișilor și respinșilor, pentru revizuirea examenelor de clasare. Cum era de așteptat, au apărut reacții ale celor care au organizat corupția și fraudă și au făcut apel inclusiv la Parlament și la Rege, pentru a stopa revizuirea examenelor. În petiția lor au mers până acolo încât contestau până și obligativitatea de a fi medic pentru dreptul de practică al Dentisticii, susținând că pentru aceasta este nevoie mai degrabă să fii un tehnician și artist nu și medic. [14]

Cu toate acestea, noul Ministru al Sănătății, N.N.Săveanu, a întocmit un proiect de lege prin care a admis revizuirea și înființarea unei noi comisii cu un statut moral de necontestat.

Inițial, formarea noii comisii i-a fost încredințată Profesorului Dr. Bilașcu, de la Cluj. În acest scop s-a organizat o ședință extraordinară la București, prezidată chiar de Prof. Bilașcu considerat „*sufletul neobosit al cauzei drepte*”.

Din păcate, Domnia sa a trebuit să refuze sarcina, deși ar fi dorit cu toată ardoarea să preia această responsabilitate, dar Catedra și studenții reținându-l la Cluj pentru examene, în acel moment, nefiind disponibil. În această situație, Comitetul a fost de părere să-l delege pe Vice-președintele Asociației, Doctorul Docent D.D. Niculescu. Domnia sa, simțindu-se bolnav s-a recuzat și astfel însărcinarea a trecut asupra doctorului Bârlea. O nouă sarcină împovărătoare pentru el, dar pe care a primit-o și a suportat-o cu stoicism. Era în anul 1925. Anul următor a fost unul nefast pentru Asociație, deoarece atunci s-au stins din viață atât Președintele ei, Prof. Gheorghe Bilașcu, cât și Vice-președintele acesteia Dr. Docent D.D. Niculescu. În consecință, s-a făcut o nouă alegere pentru conducerea Asociației. Toți participanții au fost de părere că Dr. Bârlea ar reprezenta cel mai bine interesele profesionale și administrative ale Asociației. S-a împovărat și cu această responsabilitate, în numele căreia și-a consumat tot timpul și toate puterile, astfel încât, Stomatologia, ca nouă specialitate a Medicinii, să-și găsească locul cuvenit în știința și societatea românească. [10]

Lupta deschisă cu intrușii în specialitate a fost, în continuare, deosebit de grea, deoarece aceștia erau deosebit de bine organizați și dispuși să facă orice eforturi și compromisuri pentru a-și atinge scopurile și pentru a-și menține un statut pe care, de fapt, nu-l meritau.

Pe de altă parte, Asociația Doctorilor în Medicină Stomatologi era încă una foarte tânără, mult mai tânără decât cea a celorlalți și avea un număr redus de membrii care urmau să se lupte cu o situație ce pentru ei, putea

fi considerată de la început pierdută. Dar tocmai aici a fost marele merit al Dr. Gheorghe Bârlea care i-a mobilizat, fie din poziția sa de Secretar General, fie din cea de Președinte al Asociației, i-a unit și le-a insuflat un optimism viguros, așa cum a fost întreaga lui fire.

Munca de uzură de care nu s-a putut desprinde, stresul permanent pe care l-a suportat ani de zile, în poziția sa de intermediar sau *sac de box* între interesele majore ale Asociației de specialitate și cele meschine ale oficialităților, au dus la erodarea sănătății sale și astfel, viața sa a fost finalizată în mod surprinzător, printr-un infarct miocardic, pentru care a fost internat de urgență la Spitalul Filantropia unde a decedat în data de 18 iulie 1936, la vârsta de doar 51 de ani. A fost înmormântat în ziua de 21 iulie 1936 în cimitirul Bellu, ortodox, din capitală.

Cine oare știe că acest om a căzut pe meterezele luptei pentru interesele sanitare naționale?

Câți dintre cei care îi citesc numele de pe crucea mormântului său, din Cimitirul Bellu, știu că acest medic a fost un erou al specialității și că el a căzut pe baricadele aceluiași interes național?

Acum, la 100 de ani de când el a început această luptă, se cuvine să-l aducem în memoria posterității și să îl trecem în neuitare.

Bibliografie

- [1] Lechințan V. *Dicționar. Oficiali de stat români din Transilvania 1368–1918*. Editura Argonaut, Cluj-Napoca, 2003, 47
- [2] *Presa Dentară* 1924, 9, 1
- [3] F. *Medicii și Marea Unire*. Editura Tipomur, Târgu Mureș, 1993, 101–103.
- [4] Marina M. *Maramureșeni. Portrete și medalioane*. Editura Dragoș Vodă, Cluj-Napoca, 1998, 266–270
- [5] Pop I.A., Bolovan I. *Istoria Transilvaniei*. Editura Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, Ediția a II-a, 2016, 285–300
- [6] Filipașcu A. *Istoria Maramureșului*. Tipografia ziarului Universul, București, 1940
- [7] Fucek E., Bota G. *Maramureșul*. În: Dumitrescu C. *Din lunga timpului bătaie*. Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1978
- [8] Rotaru A., Petrovai I., Rotaru H. *Professor Gheorghe Bilascu's Contribution to the Development of Science and Culture in Romania*. Clujul Medical, 2016, 3, 443–447
- [9] Dumitraș A. *Anuarul Dentistic al României 1930*. Tipografia Bucovina I. E. Toruțiu, București, 1930, 113

- [10] Presa Dentară 1923, 3-4, 38
- [11] Bârlea Ghe. *Discurs la Congresul de la Cernăuți*. Revista Stomatologică, 1923, 7, 124-128
- [12] Direcția Revistei Stomatologice. Dr. Gheorghe Bârlea. Necrolog. Revista Stomatologică 1936. 348-350
- [13] Niculescu D.D. *Răspunderea Profesorului Dr. M. Minovici în fraudele cu diplomele dentiștilor*. Imprimat – Broșură. București, Institutul de Arte Grafice, Editura Îndreptarea S.A., 1925
- [14] *Memoriu adresat Domnilor Deputați și Excelenței Sale Domnului N. Săveanu, ministrul Sănătății Publice*. Revista Dentară Română 1925, 3, 7